

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 547/2017-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 12. septembra 2017 prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], a [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], Poľská republika, zastúpených advokátom JUDr. Dušanom Remetom, Masarykova 2, Prešov, vo veci namietaného porušenia ich základných práv podľa čl. 20 ods. 1, čl. 35 ods. 1, čl. 39 ods. 1, čl. 40, čl. 46 ods. 1 a 2 a čl. 52 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom a rozsudkom Krajského súdu v Prešove č. k. 1 S 46/2014-53 z 26. mája 2015 a postupom a rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 10 Sžso 56/2015 z 28. septembra 2016 vedenú pod sp. zn. Rvp 45/2017 a sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], Poľská republika, a [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], Poľská republika, zastúpených advokátom JUDr. Dušanom Remetom, Masarykova 2, Prešov, vo veci namietaného porušenia ich základných práv podľa čl. 20 ods. 1, čl. 35 ods. 1, čl. 39 ods. 1, čl. 40, čl. 46 ods. 1 a 2 a čl. 52 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom a rozsudkom Krajského súdu v Prešove č. k. 5 S 49/2014-50 z 20. mája 2015 a postupom a rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 10 Sžso 67/2015 z 29. marca 2017 vedenú pod sp. zn. Rvp 1188/2017 a takto

r o z h o d o l :

Veci vedené Ústavným súdom Slovenskej republiky pod sp. zn. Rvp 45/2017 a sp. zn. Rvp 1188/2017 s p á j a na spoločné konanie, ktoré bude ďalej vedené pod sp. zn. Rvp 45/2017.

O d ô v o d n e n i e :

1. Sťažnosťou podľa čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) doručenou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 9. januára 2017 sa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej aj „sťažovateľ v 1. rade“), a [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], Poľská republika (ďalej aj „sťažovateľ v 2. rade“), domáhali vydania nálezu, ktorým by ústavný súd vyslovil porušenie ich v záhlaví označených základných práv a slobôd postupom a rozsudkom Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) č. k. 1 S 46/2014-53 z 26. mája 2015 a postupom a rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 10 Sžso 56/2015 z 28. septembra 2016 a ktorým by napadnuté rozhodnutia týchto súdov zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie. Predmetná sťažnosť bola pod sp. zn. Rvp 45/2017 pridelená sudcovi spravodajcovi Sergejovi Kohutovi, ktorý je predsedom III. senátu ústavného súdu.

2. Dňa 3. júla 2017 bola ústavnému súdu doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], Poľská republika, a [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], Poľská republika (ďalej aj „sťažovateľ vo 4. rade“, spolu aj „sťažovatelia“), ktorou sa domáhali vydania nálezu, ktorým by ústavný súd vyslovil porušenie ich v záhlaví označených základných práv a slobôd rozsudkom krajského súdu č. k. 5 S 49/2014-50 z 20. mája 2015 a rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 10 Sžso 67/2015 z 29. marca 2017 a ktorým by napadnuté rozhodnutia týchto súdov zrušil a vec vrátil najvyššiemu súdu na ďalšie konanie. Predmetná sťažnosť bola pod sp. zn. Rvp 1188/2017 pridelená sudkyňi spravodajkyňi Jane Baricovej, ktorá je členkou III. senátu ústavného súdu.

3. Z napadnutých rozhodnutí, ktoré tvorili prílohy sťažností, vyplýva, že boli vydané v konaniach začatých na základe žalôb sťažovateľa v 1. rade, ktorými sa ako zamestnávateľ sťažovateľa v 2. rade a sťažovateľa vo 4. rade domáhal preskúmania zákonnosti postupu a rozhodnutí Sociálnej poisťovne, ústredia v Bratislave, ktorými potvrdila rozhodnutia Sociálnej poisťovne, pobočky Prešov o zániku povinného nemocenského poistenia, povinného dôchodkového poistenia a povinného poistenia v nezamestnanosti sťažovateľovi v 2. rade a sťažovateľovi vo 4. rade 9. augusta 2013, pretože v rámci vykonanej kontroly zistila, že ich zamestnávateľ (tzv. „schránková spoločnosť“) nespĺňa podmienky registrácie sídla alebo miesta podnikania, a preto sa na jeho zamestnancov nemôže uplatňovať legislatíva štátu, v ktorom má zamestnávateľ registrované sídlo alebo miesto podnikania.

4. Krajský súd rozsudkom č. k. 1 S 46/2014-53 z 26. mája 2015 žalobu sťažovateľa v 1. rade zamietol a konanie o žalobe sťažovateľa v 2. rade zastavil; na základe ich odvolania najvyšší súd rozsudkom sp. zn. 10 Sžso 56/2015 z 28. septembra 2016 uvedený rozsudok krajského súdu zmenil tak, že žalobu zamietol.

5. Krajský súd rozsudkom č. k. 5 S 49/2014-50 z 20. mája 2015 žalobu sťažovateľa v 1. rade zamietol a vo vzťahu k sťažovateľovi vo 4. rade zrušil rozhodnutie druhostupňového správneho orgánu v spojení s rozhodnutím prvostupňového správneho orgánu a vec vrátil druhostupňovému správnenému orgánu na ďalšie konanie; na základe ich odvolania najvyšší súd rozsudkom sp. zn. 10 Sžso 67/2015 z 29. marca 2017 uvedený rozsudok krajského súdu vo vzťahu k sťažovateľovi v 1. rade potvrdil a vo vzťahu k sťažovateľovi vo 4. rade zmenil tak, že žalobu zamietol.

6. Sťažovatelia v sťažnostiach zhodne poukazujú na viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu v obdobných veciach, z ktorých vyplýva, že správne orgány nemali právomoc rozhodnúť o určení tzv. uplatniteľnej legislatívy vo vzťahu k osobám v rovnakom postavení, v akom sa nachádzajú sťažovatelia. Ďalej podľa doterajšej judikatúry nebolo možné najvyšším súdom rozhodnúť vo veci bez toho, aby došlo najprv k zodpovedaniu príslušných prejudiciálnych otázok zo strany Súdneho dvora Európskej únie. Podľa sťažovateľov nezohľadnenie judikatúry samo o sebe preukazuje porušenie označených práv. V súvislosti

s argumentmi najvyššieho súdu a krajského súdu, najmä čo do zisťovania skutkového stavu veci, poukazujú sťažovatelia na to, že príslušná inštitúcia sociálneho zabezpečenia v Poľskej republike (Zakład Ubezpieczeń Społecznych) určila, že uplatniteľnou legislatívou je v zmysle európskeho práva (čl. 16 ods. 2 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady č. 987/709 a čl. 13 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady č. 883/2004) slovenská legislatíva. Podľa názoru sťažovateľov krajský súd a najvyšší súd „*odobrili*“ zjavne nedostatočne zistený skutočný stav veci, pričom z nimi vydaných rozhodnutí vyplývajú výhrady k tomu, že samotní sťažovatelia boli vo vzťahu k zisťovaniu skutočného vzťahu málo činní, pretože nepredložili dôkazy potrebné na preukázanie ich argumentácie. Všeobecné sudy teda v rozpore so zákonom preniesli dôkaznú povinnosť na sťažovateľov. Považujú za neakceptovateľné a nespravodlivé, aby boli nad rámec „*súčinnosti*“ povinní čokoľvek preukazovať a dokazovať namiesto orgánu verejnej správy a už vôbec nie v konaní v rámci správneho súdnictva, kde sa rozhoduje zásadne na podklade skutočného stavu veci zisteného v administratívnom konaní.

7. Podľa § 31a ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ak tento zákon neustanovuje inak a povaha veci to nevylučuje, použijú sa na konanie pred ústavným súdom primerane ustanovenia Civilného sporového poriadku.

8. Podľa § 166 ods. 1 Civilného sporového poriadku v záujme hospodárnosti konania súd spojí na spoločné konanie také konania, ktoré sa pred ním začali a skutkovo spolu súvisia alebo sa týkajú tých istých strán. Ak boli také konania pridelené viacerým sudcom toho istého súdu, rozhodne o spojení konaní ten sudca, u ktorého sa začalo konanie skôr.

9. Podľa čl. II ods. 10 Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 1. marca 2017 do 28. februára 2018 v záujme hospodárnosti konania môže plénum ústavného súdu rozhodnúť o spojení vecí patriacich do pôsobnosti senátov ústavného súdu, ktoré boli pridelené členom rôznych senátov ako sudcom spravodajcom, na spoločné konanie, ak tieto veci spolu skutkovo súvisia alebo sa týkajú tých istých účastníkov. Návrh na rozhodnutie o spojení môže plénu ústavného súdu podať sudca spravodajca vo veci, ktorej spojenie s inou vecou sa navrhuje, alebo predsedníčka ústavného súdu. Ak vzhľadom na okolnosti hodné osobitného zreteľa nerozhodne plénum inak, je na spoločné konanie o spojených veciach príslušný ten senát ústavného súdu, ktorého členom je sudca spravodajca v tej zo spájaných vecí, v ktorej začalo konanie na ústavnom súde skôr (§ 18 ods. 2 zákona o ústavnom súde). Za rovnakých podmienok môže plénum ústavného súdu rozhodnúť o spojení vecí patriacich do jeho pôsobnosti, ktoré boli pridelené rôznym sudcom spravodajcom. Ak vzhľadom na okolnosti hodné osobitného zreteľa nerozhodne plénum inak, sudcom spravodajcom v spoločnom konaní o spojených veciach je sudca spravodajca v tej zo spájaných vecí, v ktorej začalo konanie na ústavnom súde skôr. O spojení ostatných vecí patriacich do pôsobnosti senátov ústavného súdu, ktoré spolu skutkovo súvisia alebo sa týkajú tých istých účastníkov, rozhoduje príslušný senát ústavného súdu určený podľa bodu 5, a to na návrh sudcu spravodajcu vo veci, ktorej spojenie s inou vecou sa navrhuje. Ak vzhľadom na okolnosti hodné osobitného zreteľa nerozhodne senát inak, sudcom spravodajcom v spoločnom konaní o spojených veciach je sudca spravodajca v tej zo spájaných vecí, v ktorej začalo konanie na ústavnom súde skôr.

10. S prihliadnutím na obsah sťažností vedených ústavným súdom pod sp. zn. Rvp 45/2017 a sp. zn. Rvp 1188/2017 a z tohto obsahu vyplývajúcu právnu a skutkovú súvislosť uvedených sťažností, ako aj na totožnosť predmetu rozhodovania krajského súdu a najvyššieho súdu, proti ktorým sťažnosti sťažovateľov smerujú, ústavný súd v záujme hospodárnosti konania podľa § 31a ods. 1 zákona o ústavnom súde v spojení s § 166 ods. 1 Civilného sporového poriadku rozhodol, že uvedené veci spája na spoločné konanie, ktoré bude ďalej vedené pod sp. zn. Rvp 45/2017.

11. Z rozhodovacej činnosti ústavného súdu vyplýva, že o obsahovo identických sťažnostiach už rozhodol uznesením sp. zn. II. ÚS 434/2017 z 29. júna 2017, ktorému predchádzalo uznesenie č. k. PLs. ÚS 14/2017-8 zo 14. júna 2017 o spojení vecí vedených pod sp. zn. Rvp 1009/2017 a sp. zn. Rvp 1010/2017 na spoločné konanie.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 12. septembra 2017